

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока Набока О.Г.
«30» серпня 2021 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ГРОМАДЯН»**

підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник:

Коношенко С.В., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Трубник І. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

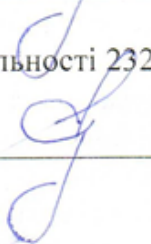
Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

30 серпня 2021 р. протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 180	Рік підготовки:	
	4-й	4-й
	Семестр	
	7, 8 - й	7, 8 - й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання:	16 год. (7 семестр)	8 год. (7 семестр)
	16 год. (8 семестр)	8 год (8 семестр)
7 семестр	Практичні	
контактних – 2	14 год. (7 семестр)	8 год. (7 семестр)
самостійної роботи студента – 2	26 год. (8 семестр)	8 год. (8 семестр)
8 семестр	Самостійна робота	
контактних – 4	30 год. (7 семестр)	44 год. (7 семестр)
самостійної роботи студента – 7	78 год. (8 семестр)	104 год. (8 семестр)
	Вид контролю:	
	Залік (7 семестр), екзамен (8 семестр)	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальний захист громадян» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними основами соціального захисту громадян, з урахуванням сучасної соціально-економічної ситуації, досвіду вітчизняної та світової соціальної практики.

2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Соціальний захист громадян»

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту громадян. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального захисту громадян. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального захисту громадян. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення, що потребують соціального захисту	Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, самостійна робота, кейс-метод, метод проєктів, створення ситуацій зацікавленості,	Усний фронтальний контроль, письмовий індивідуальний контроль, метод самоконтролю, перевірка самостійної роботи, тестування, екзамен.

Використовування базові знання з історії, теорії та технологій соціального забезпечення у здійсненні соціального захисту громадян.	проведення та аналіз і самоаналіз заходів, самостійна робота.	

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	п		с.р.		л	п		с.р.
1	2	3	4		5	6	7	8		9
Тема 1. Соціальний захист громадян як складова суспільних відносин.	10	2	2		6	12	2	2		8
Тема 2. Сутність соціальної політики, її правове та фінансове забезпечення.	12	4	2		6	12	2	2		8
Тема 3. Управління системою соціального захисту.	10	2	2		6	12	2	2		8
Тема 4. Соціальна підтримка материнства та дитинства	14	4	4		6	11	1	2		8
Тема 5. Соціальний захист дітей та молоді	14	4	4		6	13	1			12
Разом за 7 семестр	60	16	14		30	60	8	8		44

Тема 6. Державна допомога малозабезпеченим сім'ям	40	6	8			26	42	4	4			34
Тема 7. Соціальний захист непрацевдатних громадян	40	6	8			26	38	2	2			34
Тема 8. Соціальний захист деяких пільгових категорій громадян	40	4	10			26	40	2	2			36
Разом за 8 семестр	120	16	26			78	120	8	8			104
Усього	180	32	40			108	180	16	16			148

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	7 семестр		
1	Сутність і зміст соціального захисту населення	2	2
2	Соціальна політика держави	4	2
3	Система соціального захисту держави	2	2
4	Державна допомога сім'ям з дітьми	4	1
5	Особливості соціального захисту дітей та молоді	4	1
		16	8
	8 семестр		
6	Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям	6	4
7	Державна допомога непрацевдатним громадянам	6	2
8	Теоретичні основи соціального захисту пільгових категорій громадян	4	2
		16	8
	Усього:	32	16

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
7 семестр			
1	Вітчизняні та зарубіжні системи соціального захисту населення	2	2
2	Теоретичні основи соціальної політики держави	2	2
3	Структурні підрозділи системи соціального захисту населення	2	2
4	Соціальна підтримка сімей різного типу	4	2
5	Соціальний захист дітей-сиріт	4	
		14	8
8 семестр			
7	Надання соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям	4	4
8	Державна допомога особам з інвалідністю як категорії непрацездатних громадян	4	2
9	Соціальний захист ветеранів праці	2	
10	Державні гарантії жнртвам нацистських переслідувань та політичних репресій	4	
11	Соціальні гарантії Героям праці і Героям Радянського союзу, Героям України	4	
12	Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	4	

13	Особливості соціального захисту учасників АТО та ООС	4	2
		26	8
	Усього:	40	16

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
7 семестр			
1	Соціальний захист громадян як складова суспільних відносин.	6	8
2	Сутність соціальної політики, її правове та фінансове забезпечення.	6	8
3	Управління системою соціального захисту.	6	8
4	Соціальна підтримка материнства та дитинства	6	8
5	Соціальний захист дітей та молоді	6	12
		30	44
8 семестр			
6	Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям	26	34
7	Державна допомога непрацездатним громадянам	26	34
8	Теоретичні основи соціального захисту пільгових категорій громадян	26	36

		78	104
	Усього	108	148

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

4 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

3 бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-2 бали - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

У 7 семестрі самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 64 б. (денна форма навчання) та 80 б. (заочна форма навчання). У 8 семестрі самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 40 б. (денна форма навчання) та 80 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Оцінювання результатів навчання у формі семестрового заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, зазвичай, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу. На останньому аудиторному занятті викладач зобов'язаний оголосити здобувачам вищої освіти відкрито (у присутності групи) накопичені ними бали поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час лекційних, практичних та/або лабораторних занять та за виконану самостійну роботу. Залік, як форма контролю, передбачає зарахування

здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу - без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;
- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, - за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;
- допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання, 7 семестр)

	Лекції	Практичні	Самостійна

Тема			заняття		робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	0,5	4	1	12	2
Т 2	2	1	4	1	12	2
Т 3	1	0,5	4	1	12	2
Т 4	2	1	8	2	12	2
Т 5	2	1	8	2	16	2
Разом	8	4	28	7	64	10

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання, 7 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	0,5	4	1	16	2
Т 2	1	0,5	4	1	16	2
Т 3	1	0,5	4	1	16	2
Т 4	0,5	0,25	4	1	16	2
Т 5	0,5	0,25	-	-	16	2
Разом	4	2	16	4	80	10

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами

за результатами поточного контролю (денна форма навчання, 8 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 6	3	1,5	16	4	13	2
Т 7	3	1,5	16	4	13	2
Т 8	2	1,0	20	5	14	2
Разом	8	4	52	13	40	6

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання, 8 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 6	2	1	8	2	26	3
Т 7	1	0,5	4	1	26	3
Т 8	1	0,5	4	1	28	4
Разом	4	2	16	4	80	10

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, екзамен, реферати, есе,

презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Питання до екзамену

1. Поняття та значення соціального захисту населення.
2. Суб'єкти і об'єкти соціального захисту.
3. Еволюція систем соціального захисту населення в світі.
4. Поняття, принципи та структурні особливості систем соціального захисту населення в різних країнах світу.
5. Формування системи соціального захисту в Україні.
6. Сутність соціальної політики, її правове та фінансове забезпечення.
7. Моделі соціальної політики в світі.
8. Державні соціальні гарантії та державні соціальні стандарти.
9. Поняття прожиткового мінімуму, межі малозабезпеченості, межі бідності.
10. Індексація грошових доходів населення.
11. Органи державної влади, їх роль в організації соціального захисту населення.
12. Основні завдання Міністерства праці і соціальної політики України.
13. Місцеві відділи соціального захисту населення, їх призначення і завдання.
14. Недержавні інститути та їх роль у здійсненні соціального захисту.
15. Державна допомога сім'ям з дітьми.
16. Соціальна підтримка жінок.
17. Допомога сім'ям на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування.
18. Державна підтримка багатодітних сімей.
19. Соціальний захист дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.
20. Соціальна підтримка молоді.
21. Зарубіжний досвід у вирішенні проблеми сирітства.
22. Сутність державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям.
23. Щомісячна грошова допомога малозабезпеченим особам, які проживають з інвалідами I чи II групи внаслідок психічного розладу.
24. Визначення середньомісячного сукупного доходу.

25. Субсидії на відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та пічного побутового палива.
26. Державна допомога інвалідам, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам.
27. Соціальний захист ветеранів праці та громадян похилого віку.
28. Соціальний захист ветеранів війни.
29. Державні гарантії жертвам нацистських переслідувань та політичних репресій.
30. Пенсії за особливі заслуги.
31. Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

7. Рекомендована література

Основна

1. Баранник Л.Б. Соціальна політика: від наукового поняття до сучасного феномена // Філософія. Культура. Життя: міжвузівський збірник наукових праць. Випуск 26. Дніпро: ДДФА, 2019. С. 5-21.
2. Внукова Н.М., Кузьмінчук Н.В. Соціальне страхування: Кредитно-модульний курс: навч. посібн. К.: Центр учбової літератури. 2019. 412 с.
3. Борецька Н.П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми: монографія. Львів: Янтар, 2017. 352 с.
4. Дема Д.І. Державне регулювання соціального захисту населення в країнах з ринковою економікою // Фінанси України. 2020. № 9. С. 59-62.
5. Медвідь З. Моніторинг стану соціального захисту малозабезпечених сімей // Актуальні проблеми економіки. 2018. № 3. С. 158-164.
6. Полякова О. Державна підтримка інвалідів з дитинства та дітей-інвалідів // Соціальний захист. 2018. № 1. С. 9 - 10.
7. Соціальні виплати та гарантії: Спецвипуск // Все про бухгалтерський облік. - 2019. № 89. 100 с.
8. Соціальна допомога за законодавством України: збірник нормативних актів / упорядники: д-р юрид. наук, проф. Г.І. Чанишева, доц. Т.М. Додіна. Харків: "Одіссей", 2020. 544 с.
9. Соціальний захист громадян : Курс лекцій / Укладач Коношенко С.В.,

Слов'янськ : Видавництво Б.І. Маторіна, 2021. 39 с.

10. Теренс Ганслі. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки; пер. з англ. О. Перенадя. К.: Основа, 2017. 237 с.

11. Ягодка А. Соціальна інфраструктура і політика: навч. посібник. К.: КНЕУ, 2020. 212 с.

Допоміжна

1. Аналіз системи послуг в закладах інтернатного типу для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів в Україні / [ред. кол. Н. Скрипка, Л. Байда, Є. Павлова]. К., 2018. 240 с.

2. Борецька Н.П. Сучасні проблеми соціального захисту населення в умовах трансформації економіки суспільства // Схід. 2020. № 5. С. 3-10.

3. Бевз Г.М., Пеша І.Д. Дитина в прийомній сім'ї: нотатки психолога. К.:УІСД, 2018.

4. Вихованці інтернатних закладів про себе і своє життя / [О. М. Балакірева, О. О. Яременко та ін.]. К. : УІСД, 2017. 134 с.

5. Діти державної опіки: проблеми, розвиток, підтримка: навч. посібник / [Боришевський М. Й., Бевз Г. М., Жерносек І. П. та ін.] ; під ред. М. Й. Боришевського. К. : Міленіум, 2017. 283

6. Змін на краще очікує кожен: Соціальна допомога // Вісті Придніпров'я. 2017. № 10. С.3.

7. Качан Л. Базова основа добробуту людини та економіки України // Соціальний захист. - 2018. № 12. С.4.

8. Комплексна допомога бездоглядним та безпритульним дітям : метод. посіб. / [О. В. Безпалько, Л. П. Гурковська, Т. В. Журавель та ін.]; під ред. І. Д. Зверєвої, Ж. В. Петрочко. К. : Калита, 2017. 376 с.

9. Скуратівський В., Палій О., Лібанова Е. Соціальна політика: навч. посібник. - К.: УАДУ, 2017. - С. 204-326.

10. Україна в 2019 році: щорічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку: монографія /За заг. ред. Ю.Г. Рубана. К.: НІСД, 2020. 744 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України „Про соціальні послуги” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.

2. Закон України „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.

3. Електронний каталог бібліотеки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» - Режим доступу : <http://ddpu.edu.ua:8081/au>

4. Електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. Вернадського – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>.

5. Карітас України : звітні матеріали соціологічного дослідження „Діти групи ризику: особливості соціальної поведінки” в рамках проєкту „Допомога дітям вулиці” [Електронний ресурс]. / Режим доступу: http://caritas-ua.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=23

6. Національний репозитарій академічних текстів – Режим доступу : <http://nrat.ukrintei.ua/>.

9. Посилання на дистанційний курс

Сторінка курсу в Moodle :

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2293>